

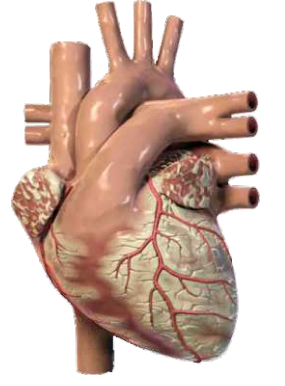
મારું હૃદય

વર્ષ-૧, અંક-૧૨, ૧૫ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૦

CIMS

Care Institute of Medical Sciences

Price Rs. 5/-

મહેમાન તંત્રી
ડૉ. ઉર્મિલ શાહ

કાર્ડિયોલોજિસ્ટ

ડૉ. હેમાંગ બક્ષી
(મો) +91-98250 30111

ડૉ. અનિશ ચંદ્રારાણા
(મો) +91-98250 96922

ડૉ. અજય નાઇક
(મો) +91-98250 82666

ડૉ. સત્ય ગુપ્તા
(મો) +91-98250 45780

ડૉ. ગુણવંત પટેલ
(મો) +91-98240 61266

ડૉ. કેયુર પરીખ
(મો) +91-98250 26999

ડૉ. મિલન ચગ
(મો) +91-98240 22107

ડૉ. ઉર્મિલ શાહ
(મો) +91-98250 66939

ડૉ. જોયલ શાહ
(મો) +91-98253 19645

ડૉ. રવિ સિંઘવી
(મો) +91-98251 43975

કાર્ડિયાક સર્જન

ડૉ. ધીરેન શાહ
(મો) +91-98255 75933

ડૉ. ધવલ નાયક
(મો) +91-90991 11133

કાર્ડિયાક એન્ડોટેસ્ટ

ડૉ. નિરેન ભાવસાર
(મો) +91-98795 71917

ડૉ. હિરેન ધોળકિયા
(મો) +91-95863 75818

પીકિયાટ્રિક કાર્ડિયોલોજિસ્ટ

ડૉ. કશ્યપ શેઠ
(મો) +91-99246 12288

ડૉ. મિલન ચગ
(મો) +91-98240 22107

નીઓનેટલ કાર્ડિયાક અને કિટિકલ કેર સ્પેશિયાલીસ્ટ

ડૉ. અમિત ચિતલીયા
(મો) +91-90999 87400

બાલા મિત્રો, ભાઈઓ, બહેનો, વડીલો...

છેલ્લા ૮ વર્ષથી કાર્યરત ધ હાર્ટ કેર ક્લિનિકની તમામ કાર્યાલય સેવાઓ આપે અનુભવેલી છે તે તમામ સેવાઓ તથા તે ઉપરાંતની વધારાની સેવાઓ ધ હાર્ટ કેર ક્લિનિકના નિષ્ણાંત ડોક્ટરો વધુ સારી રીતે સીમ્સ હોસ્પિટલ જે થોડા વખત પહેલા કાર્યરત થઈ ગઈ છે ત્યાં આપશે.

સીમ્સ હોસ્પિટલમાં દાખલ થવા માટેની સુંદર વ્યવસ્થા હોવાથી જે દર્દીઓને દાખલ થવાની જરૂર હોય તે દર્દી પણ હવેથી આ હોસ્પિટલનો લાભ લઈ શકશે. આ એક અતિ આધુનિક મલ્ટી સ્પેશિયાલીટી હોસ્પિટલ હોવાના કારણે દર્દીઓ હૃદય સિવાયના બીજા રોગ માટે પણ દાખલ થઈ અને ઉચ્ચ કક્ષાની આધુનિક સગવડોનો લાભ મેળવી શકશે.

આ અંકમાં આપણે હૃદય તથા શરીરના ઘણી બધી જગ્યાએ નુકસાન કરતા પરિભળ - મોટાપણુ (obesity)ના વિશે માહિતી મેળવીશું. ભારત દેશ અત્યારે ખૂબ જ ઝડપથી આગળ વધી રહ્યો છે અને આપણી જીવનશૈલી વધુને વધુ સવલતો વાળી થઈ છે જે એક સારી વાત છે પરંતુ તેની સાથે આપણુ જીવન વધુને વધુ બેઠણુ થયુ છે અને આપણો ખોરાક વધુ પડતી કેલેરી અને તેલી પદાર્થો (Junk Food) વાળો થયો છે જે આપણા માટે, ખાસ કરીને નવી પેઢી માટે એક ચિંતાની વાત છે. WHO ના એક અંદાજ પ્રમાણે ભારત દેશમાં હૃદયરોગનું પ્રમાણ - જો આપણે કાળજી નહીં રાખીએ તો ૨૦૨૦માં દુનિયામાં થતા હૃદયરોગના ૫૦ ટકા જેટલુ થઈ જશે. ભારત જેવા દેશમાં હૃદયરોગ વધવાનું મુખ્ય કારણ મોટાપણુ છે. જો આપણે અત્યારે નહીં ચેતીએ અને આપણી જીવનશૈલીમાં પરિવર્તન નહીં કરીએ તો તેનાથી થતુ નુકસાન આપણા આર્થિક વિકાસના ફાયદાને મર્યાદિત કરી દેશે.

મિત્રો આ અંક વાંચીને આપણે આપણી આસપાસ રહેતા વ્યક્તિઓ, મિત્રો અને સગા-સંબંધીઓને ખાસ કરીને જેમને મોટાપણુ હોય (જે XXL સાઈઝના કપડા પહેરતા હોય) તેમને મોટાપણાના કારણે થતા નુકસાનથી અવગત કરાવીએ જેથી ભવિષ્યમાં મોટાપણાને કારણે થતા નુકસાનથી આપણે આપણી તથા આવનારી પેઢીને બચાવી શકીએ.

- ડૉ. ઉર્મિલ શાહ

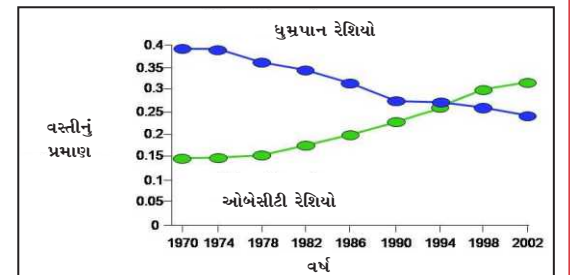

મેદસ્વિતા (ઓબેસિટી) (વધુ પડતું વજન હોવું)

મેદસ્વિતાની વ્યાખ્યા આપવાની હોય તો કહી શકાય કે એ શરીરની એવી સ્થિતિ છે જેમાં અસાધારણ રીતે વધુ પડતી ચરબીનાં થર શરીર ઉપર જામી જાય છે, જેનું કારણ ખોરાકની અસમતુલા છે. પોતે જે શક્તિ વાપરે છે તેના કરતાં મનુષ્ય જ્યારે વધુ શક્તિ આપતો ખોરાક લે છે ત્યારે આ અસમતુલા પેદા થાય છે. વધુ પડતી શક્તિથી ભરપૂર અને ઓછો આરોગ્યપ્રદ ખોરાક જેમાં શર્કરા (ખાંડ)નું પ્રમાણ અને ચરબીનું પ્રમાણ વધુ હોય તે લેવાથી મેદસ્વિતા વધે છે. વળી, શારીરિક શ્રમનો અભાવ પણ મેદસ્વિતા વધારે છે. સને ૧૯૮૦થી ઉત્તર અમેરિકા, ઈંગ્લેન્ડ, પૂર્વ યુરોપ, મધ્યપૂર્વના દેશો, પેસિફિક ટાપુઓ, ઓસ્ટ્રેલિયા અને ચીનમાં મેદસ્વિતાનું પ્રમાણ ત્રણ ગણું કે તેથી વધુ પ્રમાણમાં વધી ગયું છે.

અત્યારે દુનિયાભરમાં એક અબજ પુખ્તવયના લોકો

એવા છે જેમનું વજન જોઈએ તે કરતાં ઘણું વધારે છે અને તેમાંથી ૩૦ કરોડ લોકો એવા છે જેમને તમને 'ઓબેસિટી' એટલે કે વધુ પડતા જાડા કહી શકો.

ધુમ્રપાનની જાગૃતિને કારણે પશ્ચિમી દેશોમાં ધુમ્રપાનનું પ્રમાણ ઘટી રહ્યું છે. જ્યારે મેદસ્વીપણાનું પ્રમાણ વધતુ જાય છે.

www.indianheart.com

દર વર્ષે ઓછામાં ઓછા ૨ કરોડ ૬૦ લાખ લોકો વધુ પડતા વજન અથવા 'ઓબેસિટી'ના કારણે મૃત્યુ પામે છે. અત્યારે એવો અંદાજ મુકવામાં આવે છે કે વર્ષ ૨૦૫૦ સુધીમાં વિશ્વભરમાં ૨ અબજ ૩૦ કરોડ પુખ્તવયના લોકો વધુ પડતું વજન ધરાવતા હશે અને ૭૦ કરોડ લોકો 'ઓબેસિટી' હશે.

ભારતમાં પણ 'ઓબેસિટી' લોકોની સંખ્યા વધતી જાય છે. અત્યંત ઝડપી જીવનશૈલી, તૈયાર ખોરાકની સુલભતા અને શારીરિક શ્રમનો અભાવ તેના મુખ્ય કારણો છે.

પેટ ઉપરની ચરબી વધી જાય તે તો કમ્મરના ઘેરાવાને માપીને નક્કી કરી શકાય છે જે મદસ્વિતા સાથે સંબંધિત સૌથી મજબૂત 'પેરામીટર' છે, જેના થકી 'મેટાલિક' જોખમના તત્વોને જાણી શકાય છે.

મેદસ્વિતાને કેવી રીતે માપશો ?

કમ્મરના ઘેરાવાને નક્કી કરવો :

શરીરનું વજન વ્યવસ્થિત છે કે નહીં તે જાણી લેવા માટે સૌથી સરળ રીતે કમ્મરના ઘેરાવાને જાણી લેવામાં સમાયેલી છે. મહિલાઓમાં કમ્મરનો ઘેરાવો જો ૩૫ ઇંચથી વધુ હોય તો હૃદયરોગ ઉપરાંત હાઈ બ્લડ પ્રેશર, ડાયાબિટીસ અને બીજા આરોગ્યને લગતી ગંભીર તકલીફો ઊભી થઈ શકે છે. જ્યારે પુરુષોમાં કમ્મરનો ઘેરાવો જો ૪૦ ઇંચથી વધુ થઈ જાય તો આ બધી સમસ્યાઓ ઊભી થઈ શકે છે.

વધારે વજન અને મેદસ્વીપણાનો આધાર - કમરનો ઘેરાવો		
જાતી	વધારે વજન	મેદસ્વીપણુ
પુરુષ	૮૪-૧૦૨ સેમી	>૧૦૨ સેમી (૪૦ ઇંચ)
સ્ત્રી	૮૦-૮૮ સેમી	>૮૮ સેમી (૩૫ ઇંચ)

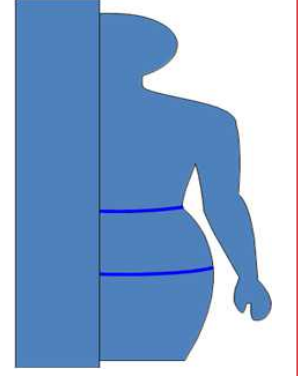
બોડી માસ ઈન્ડેક્સ (બીએમઆઈ) નક્કી કરવાની રીત :

બીએમઆઈ એક એવું સાધન છે જેના થકી વ્યક્તિના વજનની સ્થિતિ માપી શકાય છે. બીએમઆઈ નક્કી કરવા વ્યક્તિનું વજન અને ઊંચાઈ જાણવાની જરૂર પડે છે.

બીએમઆઈ - વજન (કીલોગ્રામ / ઊંચાઈ (m ²))			
વજન	ક્લાસ	BMI (કિ/m ²)	જોખમ
સામાન્ય કરતાં ઓછું વજન		< ૧૮.૫	ઓછું (બીજા શારીરિક પ્રોબ્લેમનું જોખમ વધારે)
સામાન્ય		૧૮.૫-૨૪.૯	સામાન્ય
સામાન્ય કરતા વધારે		૨૫.૦-૨૯.૯	થોડું વધારે
મેદસ્વીપણુ	I	૩૦.૦-૩૪.૯	વધારે
	II	૩૫.૦-૩૯.૯	હલુ વધારે
	III	>૪૦	ખુબ જ વધારે

કમ્મર અને નિતંબ (કુલા)નો રેશિયો (WHR - Weight-Height-Ratio)

કમ્મર - નિતંબ રેશિયો (WHR) અથવા કમ્મરથી નિતંબનો રેશિયો - કમ્મરના ઘેરાવાને નિતંબના ઘેરાવા સાથે ગુણાત્મક સંબંધથી જોવાથી રીત છે. મેદસ્વિતાને માપવા માટે 'WHR'નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે અને તે બીજી વધુ ગંભીર આરોગ્યને લગતી તકલીફો તરફ આંગળી ચીંધી શકે છે. સામાન્ય સારી તંદુરસ્તી માટે મહિલાઓમાં ૦.૭ WHR અને પુરુષોમાં ૦.૯ WHR યોગ્ય માનવામાં આવે છે. પુરુષોમાં જ્યારે આ રેશિયો ૧.૦ અથવા તેથી વધુ અને મહિલાઓમાં ૦.૮ કે તેથી વધુ થાય છે ત્યારે આરોગ્ય ઉપરનું જોખમ વધી જાય છે. વૃદ્ધજનોમાં મૃત્યુના કારણને જાણવામાં WHR વધુ કાર્યક્ષમ ભવિષ્યવેત્તા પૂરવાર થયેલું છે. કમ્મરના ઘેરાવ અથવા BMI કરતાં તે વધુ સારી રીતે આરોગ્યની તકલીફો જણાવી દે છે.

મેદસ્વિતા માટેના જવાબદાર કારણો :

- વ્યક્તિના વંશીય તત્વો
- વધુ પડતો ખોરાક લેવો
- કસરતમાં ઘટાડો અથવા કસરત માટે સમય ફાજલ પાડવાની અશક્તિ
- રોજ જમણમાં વધુ પડતી ચરબી અને કેલેરીવાળો ખોરાક લેવો
- તાણવાળું જીવન
- અપૂરતી ઊંઘ
- હાઈપોથાઈરોઈડિઝમ
- લાગણી સાથે જોડાયેલા કારણો
- કુટુંબનું વાતાવરણ

મેદસ્વિતાના પ્રકારો :

દરેક વ્યક્તિએ-વ્યક્તિએ શરીરના પ્રકાર જુદા હોય છે. વળી તેઓના શરીરની વધુ પડતી ચરબીને સંગ્રહ કરવાની રીત પણ જુદી-જુદી હોય છે.

- કમ્મરની આજુબાજુ ચરબીના ફેલાવાને 'એન્ડ્રોઈડ' ફેલાવો કહે છે અથવા સફરજન આકારની મેદસ્વિતા કહે છે.
- નિતંબ અને સાથળની આજુબાજુ ચરબીના ફેલાવાને 'જીનોઈડ' ફેલાવો અથવા જમરૂખ આકારનો ફેલાવો કહે છે.
- જમરૂખ આકારની મેદસ્વિતા કરતાં સફરજન આકારની મેદસ્વિતામાં હૃદયરોગનું જોખમ વધારે હોય છે જે શરીરમાં વિકાર પેદા કરી શકે છે અથવા મૃત્યુનું કારણ બની શકે છે.

બાળપણ (૭ થી ૧૩ વર્ષ)માં ઉદ્ભવતી મેદસ્વિતા એ એક એવી સ્થિતિ છે જેમાં શરીરની વધુ પડતી ચરબી, બાળકના આરોગ્ય અને સામાન્ય સુખાકારી ઉપર નકારાત્મક અસર કરે છે. આજના યુગમાં જાહેર આરોગ્ય માટે આ એક સૌથી ગંભીર પડકાર છે. આ એક વૈશ્વિક સમસ્યા છે, અને ધીરેધીરે તે નીચી અને મધ્યમ આવક ધરાવતા લોકોના દેશોમાં અસર કરતી થઈ છે, ખાસ કરીને શહેરી વિસ્તારોમાં. એક અંદાજ પ્રમાણે - દુનિયાભરનાં પાંચ વર્ષથી નાની ઉંમરના ૨ કરોડ બાળકો કુમાર અવસ્થામાં પહોંચી ગયા હોય છે. તેમાંથી ૭૦ ટકા કુમારો એવા નીકળે છે જે મોટા થતા પણ 'ઓબેસિટી' જ રહે છે. આ કારણે આરોગ્યને લગતી સમસ્યાઓ તેઓમાં વધી જઈ શકે છે - જેમાં કસમયના મોતનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે.

૭થી ૧૩ વર્ષની ઉંમરમાં વધુ વજનવાળા બાળકોના થયેલા સર્વે પ્રમાણે તેમને હૃદયરોગની સમસ્યા ૨૫ વર્ષની ઉંમર સુધીમાં વધારે જોવા મળે છે.

આરોગ્ય ઉપર મેદસ્વિતાની અસર :

મેદસ્વિતાને લીધે આરોગ્યની ઘણી સમસ્યાઓ ઊભી થઈ શકે છે જેમાં નીચેની વાતોનો સમાવેશ થાય છે :

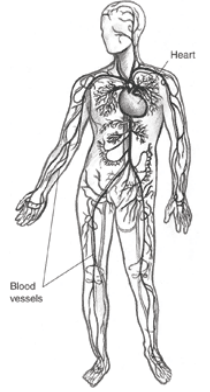
- ટાઈપ 'બી' ડાયાબિટીસ
- હૃદય રોગ
- સ્ટ્રોક
- હાઈ બ્લડપ્રેશર
- હાઈ કોલેસ્ટ્રોલ
- કેટલાંક પ્રકારના કેન્સર
- સ્લીપ એપ્નીઆ (ઉંઘ વખતે શ્વાસ લેવામાં ઘટાડો)
- ઓસ્ટેઓ આર્થ્રાઈટીસ
- ગાલબ્લેડરના રોગ અને ગાલસ્ટોન્સ
- ફેટના લીધે થતા લીવરના રોગો
- ગેસ્ટ્રોઇસોફાજીઅલ રિફ્લેક્સ ડીસીઝ (GERD)
- સંધિવા
- માનસિક અસરો

મેદસ્વિતા અને હૃદયરોગ :

આ બધાથી પણ વધી જાય તેવો આરોગ્ય પરનો ખતરો જો મેદસ્વિતા લાવતું હોય તો તે હૃદયરોગ છે. દુનિયાભરના સ્ત્રી અને પુરુષોમાં

હૃદયરોગ એક નંબરનો મૃત્યુદૂત છે. જે લોકોને હૃદયરોગ થયો હોય છે તેઓમાં એન્જાયના, 'કન્જેસ્ટીવ હાર્ટ ફેલ્યોર' અથવા વિકૃત 'હાર્ટ રીધમ'નું જોખમ પણ વધી જાય છે.

મેદસ્વીપણ સાથે હૃદયરોગના બીજા જોખમી પરિબલો જેમ કે - હાઈ બ્લડ પ્રેશર, હાઈ કોલેસ્ટ્રોલ, હાઈ એલડીએલ કોલેસ્ટ્રોલ (ખરાબ કોલેસ્ટ્રોલ), લો એચડીએલ કોલેસ્ટ્રોલ (સારા કોલેસ્ટ્રોલ), હાઈ ટ્રીગ્લાયસેરાઈડીઝ, હાઈ બ્લડ ગ્લુકોઝ (બ્લડ સુગર), ક્રોનિક ભૂતકાળ મુજબ વધુ પડતો વહેલો હાર્ટ ડીસીઝ, શારીરિક શ્રમનો અભાવ, ધુમ્રપાન વિશેષ પ્રમાણમાં જોવા મળે છે. અને આ બધા પરિબલો જ્યારે ભેગા થાય છે ત્યારે તે શરીરને ખૂબ જ પ્રમાણમાં નુકસાન કરે છે.

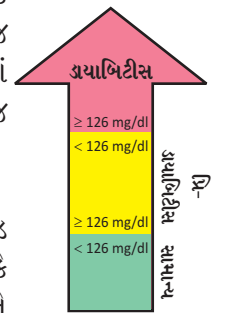
હૃદયરોગ અને મેદસ્વિતા : જોખમનો અંદાજ

- વધુ પડતું વજન (BMI ૨૫થી ૨૯.૯) અને બે કે તેથી વધુ બીજા જોખમના કારણો અથવા (BMI ૩૦થી વધુ કે તેના જેટલું)
- વધુ પડતું વજન જેમાં કમ્મરનો ઘેરાવો વધુ હોય (મહિલાઓમાં ૩૫ ઇંચથી વધુ અને પુરુષોમાં ૪૦ ઇંચથી વધુ) અને બે કે તેથી વધુ બીજા જોખમના કારણો.
- વધુ પડતું વજન પણ કમ્મરનું માપ વધુ ન હોય અને બીજા બે ઓછા જોખમના કારણો.

મેદસ્વિતા અને ડાયાબિટીસ :

ડાયાબિટીસ શાંત (સાયલન્ટ) રોગ તરીકે ગણવામાં આવે છે; અને એક એવો અંદાજ મુકવામાં આવે છે કે ટાઈપ-૨ પ્રકારનાં ડાયાબિટીસના ત્રીજા ભાગના દર્દીઓમાં ખબર જ નથી હોતી કે તેઓને આ રોગ છે.

ચયાપચય (મેટાબોલીઝમ)ની ક્રિયામાં ગરબડ થાય ત્યારે ડાયાબિટીસ ઉદ્ભવે છે - એટલે કે આપણું શરીર પાચન થયેલા ખોરાકને કઈ રીતે ઊર્જા તરીકે વાપરે છે તેના પર તેનો આધાર છે. આપણે જે ખોરાક ખાઈએ છીએ તે ગ્લુકોઝમાં ફેરવાઈ જાય છે અને લોહીમાં શર્કરારૂપે વહે છે. શરીરને મુખ્ય ઊર્જા ગુલ્કોઝમાંથી મળે છે.

મેદસ્વિતાને કેવી રીતે અટકાવશો ?

પરેજ, કસરત અને જીવનશૈલીમાં ફેરફાર કરીને મેદસ્વિતાને અટકાવી શકાય છે.

પરેજ દ્વારા રોગનિવારણ :

માર્ગદર્શિકાનો આધાર લઈને અહીં કેટલાક સૂચનો આપવામાં આવ્યા છે જેના થકી આરોગ્યપ્રદ પરેજ ઊભી કરી શકાય તેમ છે :

- **શાકભાજી :** એકદમ લીલા શાકભાજી વધુ ખાવા જોઈએ કે લીલા પાંદડાની ભાજી, નારંગી રંગની શાકભાજી જેવા કે ગાજર, શકરીયા, કોળુ, શિયાળું રસના પીણાં અને દજાણા તથા વટાણા જે વિવિધ પ્રકારના આવે છે.

- **ફળો :** વિવિધ પ્રકારનાં ફળો જમો (પછી તે તાજા હોય કે ઠંડા કરેલા, ડબ્બાના હોય કે પછી સુકા હોય) ફળના રસ કરતાં ફળને પસંદગી આપજો. ૨૦૦૦ કેલેરી મળી રહે તેટલો ખોરાક તમને ૨ કપ ભરેલા ફુટ રોજ ખાવ તો મળી રહે છે. જેમ કે નાનું કેળું, એક મોટી નારંગી અને ૧/૪ કપ સુકા એપ્રીકોટ અથવા પીચીઝ.

- **કેલ્શીયમથી ભરપુર ખાદ્યપદાર્થો :** રોજ ૩ કપ ભરીને ઓછી ફેટનું અથવા તો ફેટ વગરનું દૂધ પીવું જોઈએ. અથવા એટલા જ પ્રમાણમાં ઓછી ફેટનું દહીં ખાવું જોઈએ. અને / અથવા ઓછી ફેટની ચીઝ ખાવી જોઈએ. (૧ ૧/૨ ઓસ ચીઝ બરાબર એક કપ દૂધ)

- **કઠોળ :** રોજ ત્રણ ઓસ આખુ અનાજ, બ્રેડ, ભાત અથવા પાસ્તા જમો. એક ઓસ અનાજ બરાબર એક સ્લાઈસ બ્રેડ, એક કપ સવારે નાસ્તામાં લેવાનું કઠોળ અથવા અડધો કપ રાંધેલા ચોખા અથવા પાસ્તા. એક વાત યાદ રાખજો કે અનાજ જેવા કે ઘઉં, ચોખા, ઓટ અથવા મકાઈને 'આખા' તરીકે સમજાવવામાં આવેલ છે.

- **પ્રોટીન :** પ્રોટીન મેળવવા દાણા, વટાણા, સીંગ અને બીયાંને જમવામાં લો.

- **સંતૃપ્ત ચરબીવાળા ખોરાક ઉપર મર્યાદા મુકો :** રોજ જેટલી કેલેરી જોઈએ તેનાથી દસ ટકાથી પણ ઓછી કેલેરીવાળો ખોરાક સંતૃપ્ત ચરબીવાળા એસીડમાંથી લો.

મોટા ભાગની ચરબી વિવિધ પ્રકારના ચરબીવાળા એસીડમાંથી આવે છે જેવા કે માછલી, સીંગદાણા અને વેજીટેબલ તેલ. જ્યારે જમણ માટે પસંદગી કરવાની હોય, જેમ કે માંસ, ઇંડા, સુકા કઠોળ અને દૂધ અથવા દૂધની બનાવટો, ત્યારે ઓછી ચરબીવાળા અથવા ચરબીમુક્ત વસ્તુઓ પસંદ કરજો.

- **મીઠા ઉપર મર્યાદા મુકજો :** રોજ આશરે એક જ ચમચી મીઠાનો ઉપયોગ કરજો. (જેનો અર્થ થાય - ૨૩૦૦ મીલીગ્રામથી પણ ઓછો સોડિયમ)

- **શારીરિક શ્રમ :** નિષ્ણાતો એક વાત ઉપર સંમત છે કે નિયમિત કસરત કરવાથી મેદસ્વિતાને અસરકારક રીતે અટકાવી શકાય છે. વધુ પડતું વજન ધરાવતા લોકોએ અને 'ઓબેસીટી' લોકોએ રોજ કસરત કરવી જ જોઈએ.

કસરત કરવાના ફાયદાઓ :

- હૃદયરોગ અથવા સ્ટ્રોકથી મૃત્યુ પામવાના ખતરાને ઓછો કરી શકાય છે.
- હૃદયરોગ, સ્ટ્રોક, હાઈ બ્લડપ્રેશર, કોલોન કેન્સર અને ડાયાબિટીસના ખતરાને ઘટાડી શકાય છે.
- હાઈ બ્લડપ્રેશરને નીચું લાવી શકાય છે.
- મોટી ઉંમરના લોકોને પડવા-આખડવાથી અને હાડકાં ભાંગી જવામાંથી રક્ષણ મળે છે.
- અમુક પ્રકારના કેન્સરમાં (જેવા કે સ્તનનું કેન્સર) રક્ષણ મળે છે.

નિયમિત શારીરિક શ્રમ કરવાથી કોઈપણ વ્યક્તિને તંદુરસ્ત હોવાની લાગણી ઉત્પન્ન થાય છે, કારણ કે :

- ચિંતા અને હતાશાની લાગણીને ઓછી કરે છે અને 'મૂડ' સારો બનાવે છે.
- તાણને પહોંચી વળવામાં મદદરૂપ થાય છે.
- વજનને કાબુમાં રાખવામાં મદદરૂપ થાય છે.
- સાંધાના સોજાઓને અને આર્થ્રાઈટીસના દર્દને કાબુમાં રાખવામાં મદદ કરે છે.
- ઉત્સાહ અને શક્તિની લાગણી વધે તેમાં મદદરૂપ થાય છે.
- સારી ઊંઘ લાવવામાં મદદરૂપ થાય છે.
- જાત પ્રત્યેનો અહંભાવ વધુ સારો થાય છે.

વ્યક્તિએ અઠવાડિયાના ત્રણથી પાંચ દિવસ, ૩૦થી ૪૫ મિનિટ સુધી સામાન્ય કસરત અથવા શારીરિક શ્રમ કરવાનું શરૂ કરવું જોઈએ, અથવા અઠવાડિયાના બધા જ દિવસોએ સામાન્ય હળવી કસરત શરૂ કરવી જોઈએ. એરોબિક કસરતો જેવી કે જોગિંગ, સાયકલિંગ, ટ્રેડમીલ ઉપર ચાલવું અને સ્વિમિંગ એ મેદસ્વિતાથી પીડાતા દર્દીઓને મદદરૂપ થાય છે. જોકે એરોબિક કસરતો શરૂ કરતાં પહેલાં ૧૦ મિનિટ 'વોર્મ અપ' માટે અને પૂરી થાય એટલે ૧૦ મિનિટ 'કુલ ડાઉન' માટે રાખવી અનિવાર્ય છે.

ફાર્માકો થેરાપી : મેદસ્વીપણા માટે માર્કેટમાં ઘણી બધી દવાઓ આવેલી છે પણ તે દવાઓની આડ અસરોના કારણે દરેક દર્દી માટે તે વાપરવી હિતાવહ નથી. જીવનશૈલી બદલવાથી થતો ફાયદો કોઈપણ શંકા વગર સાબિત થયેલો છે તેથી આપના સૌ માટે જીવનશૈલી બદલવા સિવાય બીજો કોઈ પર્યાય નથી.

સ્વાસ્થ્ય અને સ્વાદ

ટોમેટો અને મસૂરની દાળનો સૂપ

સામગ્રી :

- ૧/૨ કપ મસૂરની દાળ / મગની દાળ
- ૫ કપ પાણી
- ૧ ૨/૨ કપ કાપેલા ડુંગળી (ઝીણા પાસામાં)
- ૧ ૧/૨ કપ કાપેલા ગાજર (ઝીણા પાસામાં)
- ૧ ટી સ્પૂન ઓરેગનો
- ૧ ૧/૨ કપ ટામેટાની પ્યૂરી
- ૨ કપ વેજીટેબલ સ્ટોક
- મીઠું
- મરી પાવડર, ૧ ટી સ્પૂન તેલ

રીત :

એક વાસણમાં ૩૦ મિનિટ સુધી મસૂરદાળને પાણીમાં ઉકાળવી કે જ્યાં સુધી તે પોચી ન થઈ જાય. પાણી ફેંકી દેવું અને તેમાંથી માત્ર ૩/૪ કપ જેટલું ઉકાળેલું પાણી સાઈડમાં મૂકી રાખવું. ૧ ટી સ્પૂન તેલમાં ડુંગળી-લસણ નાખી હલાવવું. ત્યારબાદ ગાજર, ઓરેગનો નાખી સારી રીતે ધીમી આંચે થવા દેવું કે જ્યાં સુધી ગાજર પોચા ન થાય. ત્યારબાદ તેમાં દાળ અને ટામેટાની પ્યૂરી નાખવી અને તેને પાતળા કરવા ૩/૪ કપ સાઈડમાં રાખેલું પાણી અને ૨ કપ વેજીટેબલ સ્ટોક નાખવું. ૧૫ મિનિટ સુધી ઉકળવા દેવું. ત્યારબાદ તેમાં મીઠું અને મરી પાવડર સ્વાદાનુસાર ઉમેરવા.

આ સૂપમાં દાળનો ઉપયોગ થયો હોવાથી તેમાંથી બીજા પોષક તત્ત્વો ઉપરાંત પ્રોટીન પણ સારા પ્રમાણમાં મળશે. તેથી વધારે મેદ ધરાવતા વ્યક્તિ માટે સંપૂર્ણ આહાર ગણાય. મેદસ્વી લોકો તેનો ઉપયોગ બપોરના જમણની જગ્યાએ કરી શકે.

જો તમને આમાંથી કોઈ એક લાગું પડતું હોય તો તમારે કાર્ડિયક ચેક-અપ કરાવવું જરૂરી છે.

- જો તમારા કુટુંબમાં કોઈને હૃદયરોગ હોય
 - જો તમે બેઠાળું જીવન જીવતા હોય – શારીરિક શ્રમ અથવા કસરત કરી શકતા ન હોય
 - જો તમારું વજન વધારે હોય
 - જો તમે તણાવભરી જીંદગી જીવતા હોય
 - જો તમે ધુમ્રપાન કરો છો અથવા તમાકુ/દારૂનું સેવન કરતા હોય
 - જો તમે વધારે તેલ-ચરબી વાળો ખોરાક લેતા હોય
 - જો તમને હાઈ બ્લડ પ્રેશર હોય
 - જો તમને ડાયાબિટીસ હોય
- તો તમારે કાર્ડિયોગ્રામ, ઇકોકાર્ડિયોગ્રાફી, સ્ટ્રેસ ટેસ્ટ અને કેટલીક લોહી તપાસ કરાવવી જરૂરી છે.

સીમ્સ – ધ હાર્ટ કેર ક્લિનિકના શ્રેષ્ઠ તબીબોની ટીમ દ્વારા આ બધા જ ટેસ્ટ અદ્યતન સાધનો વડે કરી આપવામાં આવશે.

CIMS The Heart Care Clinic
Care Institute of Medical Sciences Clinical Care Consultants

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.
ફોન : +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૧-૭૫ (૫ નંબર) ફેક્સ: +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૦
મોબાઈલ: +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૪, ૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૮

શું તમારું વજન આદર્શ કરતાં વધારે છે ?

તો તમને હાઈ બ્લડ પ્રેશર, ડાયાબિટીસ, ગોલ બ્લેડરના રોગ, સાંધાનો ઘસારો, લકવો, કેન્સર વગેરે જેવી અનેક અસાધ્ય બીમારીઓ થવાની શક્યતાઓ છે.

સીમ્સ તથા ધ હાર્ટ કેર ક્લિનિકનો ડાયેટ-રીહેબીલીટેશન ડીપાર્ટમેન્ટ આપના માટે ખાસ રજૂ કરે છે

અનુભવી તબીબો અને કુશળ ડાયેટીશિયન દ્વારા સંચાલિત

ડાયેટ-એક્સરસાઇઝ પ્રોગ્રામ

(સ્વાદિષ્ટ, સ્વાસ્થ્યવર્ધક ખોરાક બનાવવો અઘરો નથી)

CIMS The Heart Care Clinic
Care Institute of Medical Sciences Clinical Care Consultants

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

કેર ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ મેડિકલ સાયન્સીઝ (સીમ્સ)ના શુભ ઉદ્ઘાટન (રવિવાર, ૨૧ નવેમ્બર, ૨૦૧૦) ની એક ઝાંખી

પહેલી લાઇન (ડાબેથી જમણે) : ડૉ. નિરેન ભાવસાર, ડૉ. ધીરેન શાહ, ડૉ. મિલન ચગ, ડૉ. કેયૂર પરીખ, ડૉ. હિરેન ધોળકિયા, ડૉ. ધવલ નાયક, ડૉ. અમિત ચિતલીયા
બીજી લાઇન : (ડાબેથી જમણે) : ડૉ. અજય નાઇક, ડૉ. સત્ય ગુપ્તા, ડૉ. ઉર્મિલ શાહ, ડૉ. હેમાંગ બક્ષી, ડૉ. અનિશ ચંદારાણા, ડૉ. ગુણવંત પટેલ, ડૉ. કશ્યપ શેઠ

દીપ પ્રાગટ્ય કરતા
માનનિય મંત્રી શ્રી જયનારાયણ વ્યાસ અને
મેયર શ્રી અસિત વોરા

સીમ્સ હોસ્પિટલમાં વૃક્ષારોપણ કરતાં
માનનિય મંત્રી શ્રી જયનારાયણ વ્યાસ અને
મેયર શ્રી અસિત વોરા

શ્રી જયનારાયણ વ્યાસ

શ્રી અસિત વોરા

પત્રકારોને સંબોધી રહેલા
માનનિય મંત્રી શ્રી જયનારાયણ વ્યાસ

સીમ્સ હોસ્પિટલમાંના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે ઉપસ્થિત રહેલ મહેમાનશ્રીઓ

સ્વાસ્થ્ય પરિસંવાદ : તારીખો નોંધી લેશો. ચર્ચામાં ભાગ લો અને અમૂલ્ય માહિતી મેળવો

હાર્ટ એટેક

છાતીમાં દુઃખાવો
થાય ત્યારે
શું કરવું ?

ડીસેમ્બર ૨૫, ૨૦૧૦, શનિવારે, સાંજે ૪ થી ૫

ક્રીટિકલ કેર

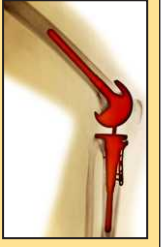
મલ્ટી ઓર્ગન
ફેલ્યોર : ફક્ત
ક્રીટિકલ કેર જ
જિંદગી બચાવી
શકે છે !

ડીસેમ્બર ૨૫, ૨૦૧૦, શનિવારે, સાંજે ૫ થી ૬

શું તમને સાંધાની તકલીફ છે?

જોઇન્ટ રીપ્લેસમેન્ટ
સર્જરી - તમે જાણવા
માંગો છો
એ બધી વાતો !

ડીસેમ્બર ૨૬, ૨૦૧૦, રવિવારે, સવારે ૧૦ થી ૧૧

એન્જિયોગ્રાફી ફક્ત સાત સેકન્ડમાં !

હૃદય રોગમાં સાવચેતી અને સારવાર

જાન્યુઆરી ૨, ૨૦૧૧, રવિવારે, સવારે ૧૧ થી ૧૨

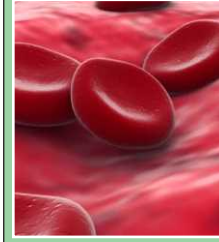
નવજાત શિશુનાં માતા-પિતા

જન્મજાત
હૃદયરોગનું
નિદાન અને
સારવાર

જાન્યુઆરી ૮, ૨૦૧૧, શનિવારે, સાંજે ૪ થી ૫

કેન્સર સર્જરી

કેન્સર... એક
ગંભીર બિમારી
... ડરશો નહિ !

જાન્યુઆરી ૯, ૨૦૧૧, રવિવારે, સવારે ૧૧ થી ૧૨

ભારેખમ શરીર

હું મારા
વજનથી બહુ
જ પરેશાન છું !
વજન ઘટાડવા
માટેની (બેરિયાટ્રીક)
સર્જરી :

જાન્યુઆરી ૨૨, ૨૦૧૧, શનિવારે, સાંજે ૪ થી ૫

હૃદયના ધબકારાની અનિયમિતતા

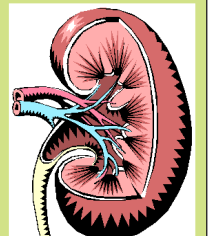
૩ડી કાર્ટો- પશ્ચિમ
ભારતમાં સૌપ્રથમ
વાર - જ્યારે તમારા
હૃદયના ધબકારા
વધી જાય અથવા
ઘટી જાય...

જાન્યુઆરી ૨૩, ૨૦૧૧, રવિવારે, સવારે ૧૧ થી ૧૨

કીડનીની પથરી અને પ્રોસ્ટેટ

ત્રાસદાયક
તકલીફ :
નિવારવાના
ઉપાયો

જાન્યુઆરી ૨૯, ૨૦૧૧, શનિવારે, બપોરે ૩ થી ૪

બ્રેઇન સ્ટ્રોક

સાવચેતી અને
સારવાર : તમે
જાણવા માંગો તે
બધી વાતો !

જાન્યુઆરી ૨૯, ૨૦૧૧, શનિવારે, સાંજે ૪ થી ૫

કાર્ડિયાક મસાજ : હોસ્પિટલની બહાર

હોસ્પિટલની બહાર કાર્ડિયાક મસાજની
નવી ટેકનીક્સ બધા માટે

જાન્યુઆરી ૩૦, ૨૦૧૧, રવિવારે, સવારે ૧૦ થી ૧૨

રજીસ્ટ્રેશન માટે સંપર્ક કરો

હિમાંશુ દુબે
(મો : +૯૧-૯૦૯૯૦૬૬૫૨૯)

ખુશાલી સ્વામી
(મો : +૯૧-૯૦૯૯૦૬૬૫૩૧)

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

ફોન : +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૧-૭૫(૫ નંબર) ફેક્સ : +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૦

મો : +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૬૬, ૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૬૬ એપોઇન્ટમેન્ટ માટે ઇમેલ : opd.rec@cims.me

ઇમેલ : info@cims.me વેબ : www.cims.me

એમ્બ્યુલન્સ અને ઇમરજન્સી : +૯૧-૯૮૨૪૪ ૫૦૦૦૦, ૯૭૨૩૪ ૫૦૦૦૦, ૯૦૯૯૦ ૧૧૨૩૪

"Maru Hriday" Registered under RNI No. GUJGUJ/2009/28044

Permitted to post at MBC, Navrangpura, Ahmedabad-380009 on the 22nd of every month under Postal Registration No. **GAMC-1731/2010-2012** issued by SSP Ahmedabad valid upto 31st December, 2012

If undelivered Please Return to :

CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall,
Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.
Ph. : +91-79-2771 2771-75 (5 lines)
Fax: +91-79-2771 2770
Mobile : +91-98250 66664, 98250 66668

સીમ્સ સ્ટેટ-ઓફ-ધ આર્ટ ડેન્ટીસ્ટ્રી

તાત્કાલિક ડેન્ટીસ્ટ્રી સારવાર ૨૪ કલાક ઉપલબ્ધ

- ◆ પ્રિવેન્ટીવ ડેન્ટીસ્ટ્રી
- ◆ પેટાંનાં રોગોની સારવાર
- ◆ વાંકા-ચૂંકા દાંતની સારવાર
- ◆ દાંત તથા જડબાની સર્જરી
- ◆ દાંતના મૂળની સારવાર
- ◆ બાળકોના દાંતની સારવાર
- ◆ નવા દાંત બેસાડવાની સારવાર
- ◆ ઇમ્પ્લાન્ટ્સ અને કોસ્મેટીક સર્જરી

૩ સ્ટેટ-ઓફ-ધ-આર્ટ ડેન્ટલ ચેર

ડીજીટલ એક્સ-રે

ઇન્ટ્રાઓરલ કેમેરા, બ્લીચીંગ લાઇટ

ડેન્ટલ ઇમ્પ્લાન્ટ માટેની સુવિધા

સારવાર અને વધુ જાણકારી માટે સંપર્ક કરો :

ડૉ. પરવિન ચંદારાણા (મો) +૯૧-૯૮૨૫૬ ૪૬૨૩૩

CIMS

Care Institute of Medical Sciences

સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

ફોન : +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૧-૭૫(૫ નંબર) ફેક્સ: +૯૧-૭૯-૨૭૭૧ ૨૭૭૦ મોબાઇલ : +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૪, ૯૮૨૫૦ ૬૬૬૬૮

એપોઇન્ટમેન્ટ માટે ઇમેઇલ : opd.rec@cims.me

ઇમેઇલ : info@cims.me વેબ: www.cims.me

તંત્રી, મુદ્રક અને પ્રકાશક ડૉ. અનિશ ચંદારાણાએ ધ હાર્ટ કેર ક્લિનિક વતી હરિઓમ પ્રિન્ટરી, ૧૫/૧, નાગોરી એસ્ટેટ, ઇ.એસ.આઇ. ડિસ્પેન્સરીની સામે, દૂધેશ્વર રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪ ખાતેથી છાપ્યું અને સીમ્સ હોસ્પિટલ, શુકન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦ ખાતેથી પ્રસિદ્ધ કર્યું.